

УДК 616.681 – 005.98 – 089: 576.7 – 092.9

Квятковська Т.О., Фролов А.О., Сароман Я.І.

**Характеристика підтримуючих клітин сім'яників
щурів після моделювання операції Лорда та
склерозування оболонок сім'яників, що виконуються з
приводу гідроцеле**

Дніпропетровська державна медична академія, Дніпропетровськ, Україна

Характеристика морфологічних змін чоловічої статеві залози після оперативних втручань з приводу водянки оболонок яєчка та після склеротерапії вивчена недостатньо. Наразі не досліджені зміни підтримуючих клітин (суспендоцитів, або клітин Сертолі) після операцій Лорда та склерозування оболонок яєчка введенням у серозну порожнину піхвової оболонки етоксисклеролу. Суспендоцити здійснюють трофіку клітин сперматогенного епітелію, виробляють фактор, що стимулює поділ сперматогенних клітин та захищають їх від аутоімунного ушкодження. Метою проведеної роботи було порівняльне дослідження впливу оперативного втручання за Лордом та склерозанту на морфологічний стан сім'яників в експерименті на щурах, а саме дослідження підтримуючих клітин звивистих каналців.

Дослідження проведене на 18 статевозрілих білих щурах-самцях вагою 150-170 г, що були поділені на 3 групи по 6 щурів у досліджуваній групі. Перша група була контрольною. Другу групу склали щури, яким була виконана операція Лорда з розсіченням піхвової оболонки сім'яника без виділення з навколишніх тканин та плікацією оболонки кількома кетгуттовими швами, до третьої групи увійшли щури, яким у порожнину піхвової оболонки сім'яника вводили 0,5 мл 1% розчину етоксисклеролу. Щурів досліджували через 1 місяць після втручання. Сім'яники з оболонками фіксували у 10% нейтральному формаліні. Парафінові зрізи сім'яників офарбовували гематоксиліном-еозином. При світлооптичній мікроскопії

підраховували кількість підтримуючих клітин на поперечних зрізах 30 звивистих сім'яних каналців та за допомогою окулярної вставки зі стандартною лінійкою вимірювали діаметри каналців. Статистичний аналіз одержаних даних проводили за критерієм Ст'юдента.

У контрольній групі підтримуючі клітини мали трикутну форму, крупні світлі ядра неправильної форми і були основою розташовані на базальній мембрані звивистих каналців. Кількість клітин Сертолі на поперечних зрізах каналців у середньому дорівнювала $41,64 \pm 1,32$, середній діаметр звивистих каналців – $208,1 \pm 4,1$ мкм. Після операції Лорда кількість підтримуючих клітин на поперечному зрізі каналців склала $37,20 \pm 0,97$ ($p < 0,05$ у порівнянні з контролем), діаметр каналців – $207,5 \pm 6,2$ мкм, після введення склерозанту – $33,30 \pm 1,03$ ($p < 0,001$ у порівнянні з контролем і $p < 0,05$ у порівнянні з другою групою) та $174,0 \pm 8,4$ мкм відповідно ($p < 0,01$ у порівнянні з контролем). Після операції Лорда у частині підоболонкових каналців сперматогенез закінчувався на рівні сперматид та вторинних сперматоцитів, після склеротерапії – і сперматогоній. Спостерігалися явища відшарування сперматогенного епітелію від суспендоцитів. Таким чином, після склеротерапії зміни популяції підтримуючих клітин більш виражені, ніж після операції Лорда.